

Pilar 3 – Offentliggjøring av informasjon om kapital og risikoforhold

31. desember 2021 Hemne Sparebank

Hemne
SPAREBANK

Heim
Hitra
Frøya

En alliansebank i **eika.**

INNHOLDSFORTEGNELSE

1.	Innledning og formål med dokumentet	2
2.	Konsolidering	2
2.1	Oversikt over datterselskaper og tilknyttede selskap	2
3.	Kapitalkrav	3
3.1	Ansvarlig kapital og kapitalkrav	3
3.2	Bufferkrav	5
3.3	Uvektet kjernekapitalandel	5
4.	Kredittrisiko og motpartsrisiko	5
4.1	Definisjon misligholdte engasjement:	5
4.2	Metode for beregning av nedskrivninger	7
4.3	Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder	11
4.4	Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid	11
4.5	Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier	12
4.6	Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier	13
4.7	Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål	14
4.8	Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav	14
4.9	Sikkerhetsstilte eiendeler	15
4.10	Motpartsrisiko knyttet til derivater	15
5.	Egenkapitalposisjoner	15
6.	Renterisiko	16
7.	Styring og kontroll av risiko	17
7.1	Formål og prinsipper for ICAAP	17
7.2	Styring og kontroll av enkeltrisikoen	18
8.	Standardiserte skjemaer for offentliggjøring av opplysninger om ansvarlig kapital	23

1. INNLEDNING OG FORMÅL MED DOKUMENTET

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter åttende del av kapitalkravsforordningen (CRR (EU) 2013/575), jf. Forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV del XI. Alle tall i dokumentet er per 31. desember 2021 med mindre annet framgår.

Banken benytter standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Dette innebærer at det brukes standardiserte myndighetsbestemte risikovekter ved beregning av kapitalkravet. For beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko benyttes basismetoden som innebærer at kapitalkravet beregnes i forhold til inntekt siste tre år. Banken har ikke handelsportefølje og beregner derfor ikke kapitalkrav for markedsrisiko.

2. KONSOLIDERING

2.1 Oversikt over datterselskaper og tilknyttede selskap

Konsernet består av morbank Hemne Sparebank og datterselskapene Kystregionen Eiendomsmegling AS og Dalum Regnskap AS. Kystregionen Eiendomsmegling AS formål er å drive eiendomsmeglingsvirksomhet og eies 100% av banken. 75% av aksjene i Dalum Regnskap AS ble kjøpt av banken 1.februar 2021. Selskapets formål er regnskapsføring og økonomisk veiledning. Innskudd og utlån, samt transaksjoner mellom selskapene har samme betingelser som overfor eksterne tredjeparter. Kystregionen Eiendomsmegling AS er samlokalisert med bankens lokaler både i Heim og på Hitra. Dalum Regnskap AS holder til i samme lokaler som banken i Heim. Banken har hatt en inntekt på 473 i husleie vedr. framleie og utleie av lokaler i 2021. I tillegg har banken en eierandel på 33,3% av aksjene tilknyttet Heim Aktivum AS, der selskapets formål er å stimulere til utvikling og innovasjon i oppstartsfasen for nyskapende bedrifter.

Balanseført mellomværende med datterselskap	Året 2021	Året 2020
Innskudd fra kunder	2.274	1.240
Gjeld til datterselskap	0	0

2021

Selskapets navn	Org. nr.	Antall aksjer	Eierandel	Mottatt utbytte	Netto kapitalendring	Resultatandel - kostnad/+inntekt	Utgående balanse
Kystregionen Eiendomsmegling AS	921.372.272	1.000	100 %	0	0	323	2.625
Dalum Regnskap AS	923.095.411	750	75 %	0	0	65	3.000
Heim Aktivum AS	821.673.232	100	33 %	0	0	-55	100
Sum investering i tilknyttet selskap							5.725

Heim Aktivum AS har ikke ferdigstilt regnskap for 2021 og Resultat viser andel fra 2020.

2020

Selskapets navn	Org. nr.	Antall aksjer	Eierandel	Mottatt utbytte	Netto kapitalendring	Resultatandel - kostnad/+inntekt	Utgående balanse
Kystregionen Eiendomsmegling AS	921.372.272	1.000	100 %	0	0	10	2.625
Sum investering i tilknyttet selskap							2.625

3. KAPITALKRAV

3.1 Ansvarlig kapital og kapitalkrav

Tabellen nedenfor viser beregningsgrunnlag for kredittrisiko fordelt på de enkelte engasjementskategoriene slik disse er definert i kapitalkravsforskriften. I tillegg vises kapitalkrav for motpartsrisiko og operasjonell risiko og samlet beregningsgrunnlag.

Kapitaldekning	
Sparebankens fond	322.665
Overkursfond	30
Utjevningsfond	10.814
Annen egenkapital	19.680
Egenkapitalbevis	82.857
Beholdning av egne egenkapitalbevis	-678
Gavefond	1.871
Sum egenkapital	437.239
Avsatt utbytte	-7.396
Fradrag for forsvarlig verdsetting	-285
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.inst.	-41.253
Sum ren kjernekapital	388.305
Fondsobligasjoner	30.000
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.inst.	0
Sum kjernekapital	418.305
Ansvarlig lånekapital	50.000
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.inst.	0
Sum tilleggskapital	50.000
Netto ansvarlig kapital	468.305

Pilar III
Hemne Sparebank

Eksponeeringskategori (beregningsgrunnlag etter risikovekt)

Stater og sentralbanker	0
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	0
Offentlige foretak	0
Multilaterale utviklingsbanker	0
Internasjonale organisasjoner	0
Institusjoner	0
Foretak	228.523
Massemarkedsengasjementer	0
Engasjementer med pantessikkerhet i eiendom	1.501.656
Forfalte engasjementer	22.838
Høyrisiko-engasjementer	86.738
Obligasjoner med fortrinnsrett	19.871
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	52.224
Andeler i verdipapirfond	0
Egenkapitalposisjoner	58.771
Øvrige engasjementer	134.718
CVA-tillegg	0
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	2.105.339
Beregningsgrunnlag for operasjonell risiko	173.733
Beregningsgrunnlag for motpartsrisiko	0
Sum beregningsgrunnlag	2.279.072

Kapitaldekning i %	20,55
Kjernekapitaldekning	18,35
Ren kjernekapitaldekning i %	17,04
Uvektet kjernekapitalandel i %	9,97

Finanstilsynet publiserte den 15.februar 2018 vedtak av Pilar-2 krav. Banken skal ha kapital utover minstekrav og bufferkrav tilsvarende 1,6% av beregningsgrunnlaget. Pilar-2 kravet gjelder fra 31.mars 2018. Banken har et konsolidert kapitalmål på 14,6% for ren kjernekapitaldekning.

Fra 01.01.2018 skal alle banker rapportere kapitaldekning konsolidert med eierandel i samarbeidsgrupper. Banken har en eierandel på 0,52 % i Eika Gruppen AS og på 0,86 % i Eika Boligkreditt AS.

Ren kjernekapital	425.410
--------------------------	----------------

Kjernekapital	460.891
----------------------	----------------

Ansvarlig kapital	517.790
--------------------------	----------------

Beregningsgrunnlag	2.617.318
---------------------------	------------------

Kapitaldekning i %	19,78 %
Kjernekapitaldekning	17,61 %
Ren kjernekapitaldekning i %	16,25 %
Uvektet kjernekapitalandel i %	8,83 %

3.2 Bufferkrav

Banken har per 31.12.2021 et kombinert kapitalbufferkrav på kr 148,4 millioner:

Bufferkrav	
Bevaringsbuffer (2,50 %)	57.082
Motsyklisk buffer (1,00 %)	22.772
Systemrisikobuffer (3,00 %)	68.498
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	148.352
Minimumskrav til ren kjernekapital (4,50 %)	
Tilgjengelig ren kjernekapital utover minimumskrav og bufferkrav	

Banken har 285,7 millioner kroner i ren kjernekapital tilgjengelig til å dekke det kombinerte kapitalbufferkravet.

3.3 Uvektet kjernekapitalandel

Uvektet kjernekapitalandel regnes ut fra beregnet kjernekapital, med og uten overgangsordninger, delt på engasjementsbeløp for balanseførte og ikke balanseførte poster og engasjementsbeløp for derivater og gjenkjøpsavtaler som ikke er balanseført. Ikke balanseførte poster blir justert for konverteringsfaktorer (iht i CRR artikkel 429, nr 10).

Uvektet kjernekapitalandel	
Derivater: Fremtidig eksponering ved bruk av markedsverdimetoden	-
Poster utenom balansen med 10 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	-
Poster utenom balansen med 20 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	21.748
Poster utenom balansen med 50 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	75.878
Poster utenom balansen med 100 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	9.252
Øvrige eiendeler	4.129.792
(-) Regulatoriske justeringer i kjernekapital	-41.253
(-) Regulatoriske justeringer i kjernekapital etter overgangsregler	-41.253
Totalt eksponeringsbeløp	4.195.417
Totalt eksponeringsbeløp etter overgangsregler	4.195.417
Kapital	
Kjernekapital	418.305
Kjernekapital etter overgangsregler	418.305
Uvektet kjernekapitalandel	
Uvektet kjernekapitalandel	9,97 %
Uvektet kjernekapitalandel etter overgangsregler	9,97 %

4. KREDITTRISIKO OG MOTPARTSRISIKO

4.1 Definisjon misligholdte engasjement:

Kredittrisiko er risikoen for at banken påføres tap fordi en kunde ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser. Dette er en av risikoene som har størst konsekvens, og dermed en av risikoene banken skal ha mest fokus og oppfølging på.

Sentrale forutsetninger for å redusere denne type risiko er god kredittvurdering, samt gode rutiner, systemer og verktøy på kredittgivning og oppfølging av låneengasjement. Det er utarbeidet en egen kredittpolicy som går nærmere inn på dette. Bankens kredittrisiko overvåkes blant annet gjennom Eika-bankenes risikoklassifiseringssystem som beregner misligholds-sannsynlighet. I tillegg til de modellberegnete nedskrivningene av utlånsporteføljen ble det foretatt en ekstra nedskrivning som følge av koronasituasjonen i 2020. For 2021 er det brukt en modell der makroøkonomiske parametere i basis-scenariet baserer seg på IMF sine prognoser fra oktober 2021, med justeringer etter skjønnsmessige vurderinger og generell makroøkonomisk utvikling frem mot utgangen av året 2021. Kredittrisikoprofilen er ikke vesentlig endret i løpet av året.

Banken har fra og med 1.1.2021 implementert ny definisjon av mislighold. Denne er utformet i henhold til European Banking Authority sine retningslinjer for hvordan banker skal anvende misligholdsdefinisjon i kapitalkravsforordningen (CRR), samt presiseringer i CRR/CRD IV forskriften. Det følger av disse reglene at en kunde vil bli klassifisert som misligholdt dersom minst ett av følgende kriterier er oppfylt:

- Kunden har et overtrekk som både overstiger en relativ- og absolutt grense i mer enn 90 sammenhengende dager. For både PM- og BM-kunder er den relative grensen lik 1% av kundens samlede eksponeringer.
 - For PM-kunder er den absolutte grensen lik 1.000 kroner
 - For BM-kunder er den absolutte grensen lik 2.000 kroner
- Det er vurdert som sannsynlig at kunden ikke vil kunne innfri sine kredittforpliktelser overfor banken (unlikely to pay – UTP).
- Kunden er smittet av en annen kunde som er i mislighold i henhold til de to første kriteriene nevnt over.

Ny definisjon av mislighold innebærer innføring av karenperiode som tilsier at kundene blir kategorisert som misligholdt en periode etter at misligholdet er bragt i orden. Karenperioden er tre måneder etter friskmelding med unntak av engasjementer med forbearance-markering hvor tilhørende karenperioden er tolv måneder.

Hemne Sparebank beregner effektiv rente på to ulike måter avhengig av om instrumentet (lånet) er, eller ikke er, kredittforringet ved første gangs balanseføring. Den effektive renten er den renten som får nåverdien av fremtidige kontantstrømmer innenfor lånets forventede løpetid til å bli lik bokført verdi av lånet ved første gangs balanseføring. Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer, samt eventuelt restverdi ved utløpet av forventet løpetid. For lån som ikke er kredittforringet ved første gangs balanseføring benyttes kontraktsfestede kontantstrømmer uten justering for forventede tap. For lån som er kredittforringet ved første gangs balanseføring korrigeres kontraktsfestede kontantstrømmer for forventede tap. Den effektive renten betegnes da som en kredittjustert effektiv rente.

Dersom det foreligger objektive bevis for at et utlån eller en gruppe av utlån har verdifall, foretas nedskrivning for verdifallet. Banken har utarbeidet egne retningslinjer for nedskrivning for tap på utlån og garantier.

Retningslinjene omhandler både privat- og næringslivsengasjementer.

- Hvert kvartal blir det foretatt vurdering av engasjement som har utviklet seg negativt, eller som vi har mistanke om vil utvikle seg i negativ retning.
- Årlig gjennomgås et utvalg av store engasjement.

For engasjementene er det verdien av bankens sikkerheter, låntakers betjeningsevne etc. som vurderes.

Kriterier for beregning av nedskrivninger på individuelle utlån er at det foreligger objektive bevis for verdifall. Objektive bevis på at et utlån har verdifall inkluderer observerbare data banken har kjennskap til om følgende tapshendelser:

- a) Vesentlige finansielle problemer hos debitor.
- b) Betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd.

- c) Innvilget utsettelse av betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtalte endringer i rentesatsen eller andre avtalevilkår som følge av finansielle problemer hos debitor.
- d) Det anses som sannsynlig at debitor vil inngå gjeldsforhandling, annen finansiell restrukturering eller at debitorens bo blir tatt under konkursbehandling.

4.2 Metode for beregning av nedskrivninger

Under IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kreditttap. Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler omfatter finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat. I tillegg er også lånetilsagn som ikke måles til virkelig verdi over resultatet, finansielle garantikontrakter, kontraktseiendeler og fordringer på leieavtaler omfattet. Et finansielt instrument som ikke er kreditforringet vil ved første-gangs balanseføring få en avsetning for tap tilsvarende 12-måneders forventet tap, og klassifiseres i steg 1.

12-måneders forventet tap er nåverdien, bestemt ved bruk av den effektive renten, av det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til mislighold som inntreffer de første 12 månedene.

Dersom kredittrisikoen, vurdert som sannsynligheten for mislighold over gjenværende levetid for en eiendel eller gruppe av eiendeler, er ansett å ha økt vesentlig siden første gangs innregning skal, det gjøres en tapsavsetning tilsvarende nåverdien, bestemt ved bruk av den effektive renten, av det tapet som er forventet å inntreffe over hele den forventede levetiden til instrumentet og eiendelen skal reklassifiseres til steg 2.

For utlån klassifisert i henholdsvis steg 1 og 2 beregnes renten basert på brutto balanseført verdi og avsetningen for tap er normalt modellbasert. Dersom det oppstår en kredittdring skal instrumentet flyttes til steg 3. Renteinntekter innregnes da basert på amortisert kost og tapsavsetningen settes normalt på individuell basis.

Nedenfor følger en nærmere beskrivelse av metode for nedskrivninger i banken:

Eksposering ved mislighold

EAD for avtaler i steg 1 består av utestående fordring eller forpliktelse justert for kontantstrømmer de neste 12 månedene og for avtaler i steg 2 de neddiskonterte kontantstrømmene for den forventede levetiden til avtalen. For garantier er EAD lik den utestående forpliktelse på rapporteringsdatoen multiplisert med en konverteringsfaktor på 1 eller 0,5 avhengig av type garanti. Ubenyttede kreditter har EAD lik utestående ubenyttet kreditt på rapporteringstidspunktet.

Forventet levetid på en avtale beregnes ut fra lignende avtalers historiske gjennomsnittlige levetid.

Avtaler som modifiseres måles fra opprinnelig innvilgelsestidspunkt selv om avtalen får nye betingelser.

Tap ved mislighold (LGD)

Estimat for LGD er basert på historiske tap i alle Eika-banker basert på ulike intervall av sikkerhetsdekning. Datagrunnlaget oppdateres med tapshistorikk for nye perioder. Modellene skiller mellom person- og bedriftskunder.

Personkunder

- Kunder med sikkerhet i fast eiendom

- Kunder med annen sikkerhet enn fast eiendom
- Kunder uten registrert sikkerhet

Bedriftskunder

- Kunder med sikkerhet
- Kunder uten sikkerhet

Verdien av sikkerheter er hensyntatt og baserer seg på estimerte realisasjonsverdier.

Sannsynlighet for mislighold (PD)

Bankens PD-modell er utviklet av Eika Gruppen. PD-modellen estimerer sannsynlighet for mislighold ved å estimere statistiske sammenhenger mellom mislighold og kundens finansielle stilling, demografiske data og betalingsadferd. For deler av porteføljen benyttes policykoder når kundens risiko ikke kan beregnes på ordinær måte, dette kan skyldes kundetype eller hendelse. Kunder med policykode overstyres til en risikoklasse med tilhørende forhåndsdefinert PD.

Modellen skiller mellom personkunder og bedriftskunder, og måler sannsynlighet for mislighold de neste 12 måneder (PD 12 mnd.). Totalmodellen består videre av to undermodeller, herunder en adferdsmodell og en generisk modell, som vektet ulikt basert på tid som kunde og tid siden siste kredittsøk. Totalmodellen består utelukkende av den generiske modellen i de tilfeller hvor kundeforholdet og tid siden siste kredittsøk har vært kortere enn en forhåndsdefinert tidshorison. Kun adferdsmodell benyttes dersom kundeforholdet og tid siden siste kredittsøk har vært lengre enn en gitt tidshorison. I alle andre tidshorisoner vil en kombinasjon av modellene benyttes. Dette gjelder også for BM-kunder som ikke er gjenpartspliktige.

Adferdsmodellen angir PD 12 mnd. basert på observert adferd fra kundenes konto, transaksjoner og produktfordeling.

Generisk modell angir PD 12 mnd. basert på offentlig informasjon. Generisk modell er utviklet av Bisnode på alle norske foretak/husholdninger med konkurs/alvorlig betalingsanmerkning som utfallsvariabel.

For bedriftskunder består den generiske modellen av fire undermodeller, herunder enkeltpersonforetak (ENK), foretak der eier direkte hefter for gjeld (ANS/DA), øvrige foretak med innlevert regnskap og øvrige foretak uten regnskap.

For personkunder består den generiske modellen av fem undermodeller, hvorav fire er delt opp etter kundens alder (18–26 år, 27–42 år, 43–65 år og 66+ år) og den siste består av personer, uansett alder, med minst en aktiv betalingsanmerkning.

Med utgangspunkt i PD 12 mnd, beregnes misligholds sannsynlighet over engasjementets forventede levetid (PD liv) med en migrasjonsbasert framskrivning, samt justeringer for forventninger til fremtiden (omtalt nedenfor). Modellene blir årlig validert og recalibreres ved behov. Ved forringelse av modellenes kvalitet blir det utviklet nye modeller.

Vesentlig økning i kredittrisiko (migrering)

Vesentlig økning i kredittrisiko måles basert på utvikling i PD. PD slik den ble estimert å være på rapporteringstidspunktet den gangen eiendelen for første gang ble innregnet (PD ini), sammenlignes med det PD faktisk er på rapporteringstidspunktet. Dersom PD er høyere enn forventet på rapporteringstidspunktet må det vurderes om det har forekommet en vesentlig økning i kredittrisiko.

For engasjement som hadde opprinnelig PD 12 mnd. mindre enn 1 %, er vesentlig økning definert som: $PD\ 12\ mnd > PD\ 12\ mnd.\ ini + 0,5\ %$ og $PD\ liv > PD\ liv\ ini * 2$

For engasjement som hadde opprinnelig PD 12 mnd. over eller lik 1 %, er vesentlig økning definert som: $PD_{12\text{ mnd}} > PD_{12\text{ mnd. ini}} + 2\%$ eller $PD_{\text{liv}} > PD_{\text{liv ini}} * 2$

Av migreringsreglene følger det at banken benytter et lavrisikountak på 0,5 %.

Det foreligger ingen spesifikke karenskriterier med tanke på migrering, følgelig vil engasjementet bli tilbakeført til steg 1 dersom tilhørende PD endringer ikke lenger oppfyller kravene til vesentlig økning i kredittrisiko.

Det er i tillegg to absolutte kriterier som alltid definerer en vesentlig økning i kredittrisiko.

- Eiendelen er ikke kredittforringet, men det er gitt betalingslettelser i forbindelse med at kunden er i finansielle vanskeligheter.
- Eiendelen har et overtrekk på minimum 1.000 kroner i mer enn 30 sammenhengende dager.

Forventet kredittap basert på forventninger til fremtiden

IFRS 9 krever at framoverskuende informasjon inkluderes i vurdering av forventede kredittap.

Forventninger til fremtiden er tatt hensyn til gjennom PD-prognoser for henholdsvis PM- og BM-porteføljen i tre scenarier – basis (normal makroøkonomiske situasjon), nedside (vesentlig økonomisk nedgangskonjunktur) og oppside (et scenario i høykonjunktur). PD-prognosene i de enkelte scenariene er utarbeidet gjennom en skjønnsmessig ekspertvurdering ledet av sjefsøkonom i Eika Gruppen. Det benyttes derfor ikke makroøkonomiske parametere direkte i framtidforventningene, de er like fullt benyttet som grunnlag til vurdering av hvordan de forventes å påvirke fremtidige PD-prognoser. Makroøkonomiske parametere i basis-scenariet baserer seg på IMF sine prognoser fra oktober 2021 med justeringer etter skjønnsmessige vurderinger og generell makroøkonomisk utvikling frem mot utgangen av året 2021. Nedsidescenariet tar utgangspunkt i Finanstilsynets stress-scenario for perioden 2021–2024, med justeringer etter skjønnsmessige vurderinger og generell makroøkonomisk utvikling frem mot utgangen av året 2021. Oppsidescenariet tar utgangspunkt i Eika sine egne fastsatte prognoser hvor eksterne kilder er benyttet som vurderingsgrunnlag.

Scenariene er gitt følgende sannsynlighetsvekting; basis 70 %, nedside 20 % og oppside 10 %. I alle tre scenariene antas økonomien å vende tilbake til et felles snitt mot slutten av en femårs prognoseperiode.

Tabellen viser fastsatte makrofaktorer for forventninger til fremtiden for PM-porteføljen. En makrofaktor på 0,90 betyr at den enkelte kunde sin individuelle fastsatte PD forventes å være redusert med 10 %, både for 12 måneders PD og livstids PD. Tilsvarende betyr en makrofaktor på 1,10 at den individuelle fastsatte PD økes med 10 %.

År	2022	2023	2024	2025	2026	2026>
Makrofaktor Oppside	0,90	0,90	0,90	0,90	0,90	1,00
Makrofaktor Basis	1,10	1,10	1,10	1,10	1,05	1,00
Makrofaktor Nedside	2,00	1,60	1,60	1,30	1,15	1,00
Vektet makrofaktor	1,26	1,18	1,18	1,12	1,06	1,00

Tabellen viser fastsatte makrofaktorer for BM-porteføljen.

År	2022	2023	2024	2025	2026	2026>
Makrofaktor Oppside	0,80	0,80	0,80	0,80	0,90	1,00
Makrofaktor Basis	1,10	1,10	1,10	1,10	1,05	1,00
Makrofaktor Nedside	2,00	2,20	1,55	1,40	1,20	1,00
Vektet makrofaktor	1,25	1,29	1,16	1,13	1,07	1,00

I note 13 i årsrapporten er det angitt sensitivitetsberegninger for bankens forventet kredittap i ulike scenarier, herunder inkludert beregninger hvor henholdsvis nedside- og oppsidescenariet er sannsynlighetsvektet 100 %.

Nedskrivninger i Steg 3

Banken gjennomgår vesentlige deler av bedriftsporteføljen årlig, og store og spesielt risikable engasjementer gjennomgås løpende. Lån til privatpersoner gjennomgås når de er misligholdt eller dersom de har dårlig betalingshistorikk. Ved estimering av nedskrivning på enkelt kunder vurderes både aktuell og forventet fremtidig finansiell stilling, og for engasjementer i bedriftsmarkedet også markedssituasjonen for kunden, aktuell sektor og markedsforhold generelt. Muligheten for rekapitalisering, restrukturering og refinansiering vurderes også. Samlet vurdering av disse forholdene legges til grunn for estimering av fremtidig kontantstrøm. Kontantstrømmene estimeres som hovedregel over en periode tilsvarende forventet løpetid for den aktuelle kunden, eller gruppe av kunder dersom dette er likhetstrekk knyttet til kundene. Banken avsetter for tap i steg 3 dersom kunden er kredittforringet. Ved vurdering av tapsavsetningen hefter det usikkerhet ved estimering av tidspunkt og beløp for fremtidige kontantstrømmer inkludert verdsettelse av sikkerhetsstillelse. Det vises til note 11 i årsrapporten for oversikt over nedskrivning på utlån og garantier.

Klassifisering

Sannsynlighet for mislighold brukes som mål på kredittkvalitet. Bankens deler porteføljen inn i ti risikoklasser, basert på PD for hvert kredittengasjement, se den underliggende tabellen. Kredittforringede engasjementer (steg 3) er gitt en PD på 100 prosent. Bankens portefølje inndelt etter risikoklasser og steg er presentert i note 6 i årsrapporten.

Risikoklasse	Sannsynlighet for mislighold fra	Sannsynlighet for mislighold til
1	0,0000	0,0010
2	0,0010	0,0025
3	0,0025	0,0050
4	0,0050	0,0075
5	0,0075	0,0125
6	0,0125	0,0200
7	0,0200	0,0300
8	0,0300	0,0500
9	0,0500	0,0800
10	0,0800	1,0000

4.3 Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp etter steg 3 nedskrivninger fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder.

Type motpart	Utlån og fordringer	Ubenyttede rammer	Garantier	Sum
Personmarked	2.436.660	90.400	9.768	2.536.828
<i>Næringssektor fordelt:</i>				
Jordbruk, skogbruk, fiske	107.960	13.296	375	121.631
Industriproduksjon	45.232	12.059	2.284	59.575
Bygg og anlegg	188.966	19.119	12.113	220.198
Varehandel, hotell/restaurant	34.965	10.258	7.179	52.402
Transport, lagring	30.886	2.075	2.819	35.780
Eiendomsdrift og tjenesteyting	566.188	30.874	5.334	602.396
Annen næring	54.744	4.994	7.404	67.142
Sentralbank	71.821	-	-	71.821
Kredittinstitusjoner	465.826	-	-	465.826
Sum sektor/næringsfordeling	4.003.248	183.075	47.276	4.233.599
"Hjemkommune"	2.548.511	128.872	38.831	2.716.214
"Øvrige deler av hjemfylke"	632.763	33.664	2.938	669.365
Resten av Norge	821.974	20.539	5.507	848.020
Sum geografisk fordeling	4.003.248	183.075	47.276	4.233.599
Gjennomsnitt²	3.952.649	176.365	52.190	4.181.203

¹ Etter steg 3 nedskrivninger

² Gjennomsnitt av inngående og utgående balanse siste år

4.4 Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid

Matrisen viser beløp for ulike engasjementstyper fordelt på løpetid.

Engasjementer¹ fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid (beløp i tusen kroner)

Engasjementstyper	Inntil 1 måned	1-3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	På forespørsel	Sum
Utlån og fordringer	25.207	63.691	216.249	636.760	2.722.407	338.934	4.003.248
Ubenyttede rammer						183.075	183.075
Garantier				10.528	36.748		47.276
Sum	25.207	63.691	216.249	647.288	2.759.155	522.009	4.233.599

¹ Etter steg 3 nedskrivninger

4.5 Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier

Matrisen viser misligholdte utlån og steg 3 nedskrivninger på utlån samt avsetninger på garantier fordelt på typer av motparter og geografiske områder.

Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier (beløp i tusen kroner)

Type motpart	Misligholdte engasjementer	Engasjementer med nedskrivninger	Samlede nedskrivninger ¹	Resultatførte nedskrivninger ¹ siste år	Garantier med avsetning ²	Avsetninger på garantier
Lønnstakere o.l.	4.267	9.856	862	(1.326)	-	-
<i>Næringssektor fordelt:</i>						
Jordbruk, skogbruk, fiske	-	-	-	-	-	-
Industriproduksjon	-	-	-	-	-	-
Bygg og anlegg	-	10.725	1.610	(190)	2.267	1.400
Varehandel, hotell/restaurant	-	-	-	-	-	-
Transport, lagring	-	-	-	-	-	-
Eiendomsdrift og tjenesteyting	-	4.874	100	(600)	-	-
Annen næring	-	-	-	-	-	-
Sum	4.267	25.455	2.572	(2.116)	2.267	1.400
"Hjemkommune"	4.267	25.455	2.572	(2.116)	2.267	1.400
"Øvrige deler av hjemfylke"	-	-	-	-	-	-
Resten av Norge	-	-	-	-	-	-
Utlandet	-	-	-	-	-	-

¹ Kun steg 3 nedskrivninger

² Samlet garantibeløp der det er foretatt avsetning.

4.6 Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier

Endringer i nedskrivninger på utlån siste år (beløp i tusen kroner)	Steg 1: 12 mnd. tap	Steg 2: Livstid tap	Steg 3: Livstid tap
Tapsavsetninger pr. 01.01.2021	7.090	2.728	4.688
Overføringer:			
Overføringer til steg 1	104	-414	-93
Overføringer til steg 2	-92	1261	0
Overføringer til steg 3	-4	-96	358
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	751	4	91
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden (Modifisering av kontantstrømmer fra eiendeler som ikke er fraregnet)	-742	-842	-1266
Endringer i modell eller risikoparametre	74	-164	-91
Konstaterte tap	0	0	-1115
Tilbakeføring av tidligere konstaterte tap			
Andre justeringer	-4400	-84	0
Tapsavsetninger pr. 31.12.	-4.309	-335	-2.116

Endringer i nedskrivninger på ubenyttede kreditter og garantier siste år (beløp i tusen kroner)	Steg 1: 12 mnd. tap	Steg 2: Livstid tap	Steg 3: Livstid tap
Tapsavsetninger pr. 01.01.2021	156	95	1.400
Overføringer:			
Overføringer til steg 1	4	-13	0
Overføringer til steg 2	-5	36	0
Overføringer til steg 3	0	0	0
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	41	13	0
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden (Modifisering av kontantstrømmer fra eiendeler som ikke er fraregnet)	-25	-36	0
Endringer i modell eller risikoparametre	-3	39	0
Konstaterte tap			
Tilbakeføring av tidligere konstaterte tap			
Andre justeringer	97	73	0
Tapsavsetninger pr. 31.12.	108	112	-

Årets nedskrivninger og gjenvinning på tidligere års nedskrivninger (beløp i tu	Utlån	Garantier (og ubenyttede kreditter for IFRS-banker)
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på utlån	-2.256	
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på garantier		-
Periodens endring i gruppeavsetninger	-	
Periodens endring i forventet tap (steg 1 og 2)	-4.703	-
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	1.115	
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere ikke er foretatt individuelle nedskrivninger	903	
Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-1.187	
Periodens tpskostnader	-6.128	-

4.7 Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål

Etter standardmetoden vil kapitalkravet kunne avhenge av motpartens offisielle rating. Offisiell rating vil i liten grad være aktuelt for bankens lånekunder, men kan være aktuelt for utstedere av verdipapirer banken plasserer i. Hemne Sparebank har pr. rapporteringstidspunktet ingen engasjementer hvor ratingen påvirker kapitaldekningen.

4.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp før og etter at det er tatt hensyn til sikkerheter samt engasjementsbeløp som er fratrukket den ansvarlige kapitalen.

Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v ved fastsettelsen av kapitalkrav (beløp i tusen kroner)

Engasjementskategorier	Engasjementsbeløp før sikkerheter	Engasjementsbeløp etter sikkerheter	Fratrukket den ansvarlige kapitalen	Benyttede ratingbyråer	Andel sikret med pant ¹	Andel sikret med garantier ¹
Stater og sentralbanker	71.821	79.145	0	Ingen	0 %	0 %
Lokale og regionale myndigheter	-	16.936	0	Ingen	0 %	0 %
Offentlige foretak	-	-	0	Ingen	0 %	0 %
Multilaterale utviklingsbanker	-	-	0	Ingen	0 %	0 %
Internasjonale organisasjoner	-	-	0	Ingen	0 %	0 %
Institusjoner	-	-	0	Ingen	0 %	0 %
Foretak	372.324	348.895	0	Ingen	0 %	0 %
Massemarkedsengasjementer	-	-	0	Ingen	0 %	0 %
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendc	3.171.500	3.171.500	0	Ingen	75 %	0 %
Forfalte engasjementer	21.557	20.726	0	Ingen	59 %	0 %
Høyrisiko-engasjementer	58.883	58.883	0	Ingen	0 %	0 %
Obligasjoner med fortrinnsrett	198.714	198.714	0	Ingen	0 %	0 %
Institusjoner med kortsiktig rating	261.120	261.120	0	Ingen	0 %	0 %
Andeler i verdipapirfond	-	-	0	Ingen	0 %	0 %
Egenkapitalposisjoner	50.184	50.184	36.204	Ingen	0 %	0 %
Øvrige engasjementer	153.760	153.760	0	Ingen	0 %	0 %
Sum	4.359.863	4.359.863	36.204	-		

¹ Her tas kun hensyn til garantier og pant som har betydning for beregning av kapitalkrav. Andel regnet av engasjementsbeløp før sikkerheter.

Hovedtyper av pant som benyttes for kapitaldekningsformål er pant i bolig og fritidseiendom. Garantier har i liten grad betydning for kapitaldekningen. I noen tilfeller benyttes garantier fra banker eller regionale myndigheter. Banken benytter ikke kredittderivater.

Banken foretar ikke motregning av eksponeringer i eller utenfor balansen ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Verdivurdering av sikkerheter tar utgangspunkt i sikkerhetens markedsverdi. Sikkerhetsobjekter som er ukjente for oss, skal dokumentere sin verdi gjennom takst, eiendomsverdi, kjøpekontrakt eller meglervurdering. På eiendommer i vårt primærmarked benyttes hovedsakelig eiendomsverdi. Bankens markedskunnskap (egenvurdering), og takst, eiendomsverdi, kjøpekontrakt eller meglervurdering der en finner det nødvendig brukes ved fastsettelse av verdi. Verdivurdering av eiendom blir foretatt ved hver ny opplåning.

Det tas hensyn til konsentrasjonsrisiko i bankens ICAAP, likevel slik at konsentrasjonsrisiko som følge av konsentrasjon i typer av sikkerheter ikke eksplisitt tilordnes kapitalbehov.

4.9 Sikkerhetsstilte eiendeler

Tabellen viser bankens finansielle eiendeler som kan stilles, og som er stillet som sikkerhet for lån i sentralbanken pr. 31.12.2021:

Pantsatte og ikke-pantsatte eiendeler

Eiendeler	Balanseført verdi av ikke-sikkerhetsstilte eiendeler		Virkelig verdi av ikke-sikkerhetsstilte eiendeler		
		herav: utstedt av andre i konsernet	herav: godkjent som pant i sentralbanken		herav: godkjent som pant i sentralbanken
Rentebærende verdipapirer	198.714	0	198.714	198.714	198.714
herav: Covered bonds (inkl. OMF)	198.714	0	198.714	198.714	198.714
herav: sikrede verdipapirer (ABS)					
herav: utstedt av offentlig forvaltning					
herav: utstedt av finansielle foretak					
herav: utstedt av ikke-finansielle foretak					
Sum	198.714	-	198.714	198.714	198.714

Tabellen under viser bankens mottatte sikkerheter pr. 31.12.2021:

Mottatte sikkerheter	Ikke sikkerhetsstilt		Nominell verdi av mottatte sikkerheter
	Virkelig verdi av mottatte sikkerheter		
	herav: utstedt av andre i konsernet	herav: godkjent som pant i sentralbanken	
Utlån og fordringer annet enn innskudd og utlån på anfordring	2.494		2.494
Andre mottatte sikkerheter	6.523.480		6.523.480
Sum	6.525.974		6.525.974

4.10 Motpartsrisiko knyttet til derivater

Hemne Sparebank hadde ingen derivatkontrakter pr. 31.12.2021, og har derfor heller ingen engasjementsbeløp hvor det beregnes kapitalkrav for motpartsrisiko.

5. EGENKAPITALPOSISJONER

Aksjer, andeler og egenkapitalbevis i Hemne Sparebank deles vanligvis inn i to porteføljer. Disse klassifiseres som Aksjer og fond til virkelig verdi over resultatet, og Aksjer og egenkapitalbevis til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader.

Aksjer og fond som er klassifisert til virkelig verdi over resultatet er ordinær bankportefølje hvor intensjonen om å realisere kortsiktige gevinster på kurssvingninger ikke er fremtredende. Aksjer og egenkapitalbevis som er klassifisert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader er strategiske aksjer beregnet for varig eie.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som omsettes i aktive markeder fastsettes med henvisning til noterte markedspriser eller kurser fra forhandlere av finansielle instrumenter. Markedet er aktivt dersom det er mulig å fremskaffe eksterne observerbare priser, kurser eller renter og disse prisene representerer faktiske og hyppige markedstransaksjoner.

For finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked, fastsettes den virkelige verdien ved hjelp av en egnet verdsettelsesmetode. Slike verdsettelsesmetoder omfatter bruk av nylig foretatte markedstransaksjoner på armlengdes avstand mellom velinformerte og frivillige parter, dersom slike er tilgjengelige, henvisning til virkelig verdi av et annet instrument som praktisk talt er det samme, diskontert kontantstrømsberegning eller andre verdsettelsesmodeller. I den grad observerbare markedspriser er tilgjengelig for variabler som inngår i verdsettelsesmodeller, så benyttes disse.

Matrisen under viser egenkapitalposisjoner fordelt etter om de holdes for gevinstformål eller strategisk formål. Matrisen viser også type verdipapir og bokført verdi, virkelig verdi, realisert gevinst/tap siste år og hvor mye av dette som er medregnet i hhv kjernekapital og tilleggskapital.

Egenkapitalposisjoner (beløp i tusen kroner)

Egenkapitalposisjoner (beløp i tusen kroner)

Beløp i tusen kroner	Bokført verdi	Virkelig verdi	Realisert gevinst/ -tap i perioden	Urealisert gevinst/ -tap	Herav medregnet i kjernekapital ¹	Herav medregnet i tilleggskapital ¹
Aksjer og andeler – gevinstformål						
– børsnoterte aksjer	72	72	0	-927	0	0
– andre aksjer og andeler	1.850	1.850	0	244	0	0
Aksjer og andeler – strategisk formål						
– børsnoterte aksjer	0	0	0	0	0	0
– andre aksjer og andeler	78.253	78.253	70	19.680	0	0

¹ "Herav" sikter til urealiserte gevinster/tap

¹ "Herav" sikter til urealiserte gevinster/tap

6. RENTERISIKO

Hemne Sparebank har identifisert følgende kilder til renterisiko:

- Utlån til kunder/andre banker
- Rentebærende plasseringer i verdipapirer
- Innskudd fra kunder
- Rentebærende verdipapirgjeld
- Annen rentebærende gjeld

Renterisiko er risiko for tap på grunn av endringer i det generelle rentenivået. I begrepet inngår også kursrisiko/rentefølsomhet, dvs. endring i en obligasjons verdi ved endring av markedsrenten. Det vanlige er å beskrive renterisikoen med hvor stort beløp man taper gitt at renten går opp eller ned med 1 %, alternativt 2%. Banken måler renterisikoen ved at det beregnes en gjennomsnittlig durasjon (tid til neste renteendring) for de forskjellige postene.

Bankens plasseringer i rentebærende verdipapirer består hovedsakelig av papirer med flytende rente som reguleres kvartalsvis. Periodiske vurderinger av obligasjonsporteføljen inngår i bankens styring av renterisiko.

Renterisiko knyttet til kundeinnskudd oppstår også i tilknytning til både flytende og fastforrentede avtaler. Varslingsfristen i finansavtaleloven for rentenedgang på kundeinnskudd er 2 måneder.

Renterisikoen knyttet til fastrenteinnskudd er noe høyere, men en del av disse avtalene har en klausul med 32 dagers varslingsfrist ved uttak. Fastrenteinnskuddene har rentebindingsperioder fra 1-12 måneder. Det er ikke benyttet renteswapper.

All rentebærende verdipapirgjeld er lagt ut med flytende rente knyttet til 3 måneders NIBOR og kvartalsvise rentejusteringer. Banken har p.t. ingen sertifikatgjeld.

All annen rentebærende gjeld har flytende rente knyttet til 3 måneders NIBOR med kvartalsvise rentejusteringer. I perioder hvor det inngår rentebærende gjeld med fast rente vurderes behovet for renteswapper i hvert enkelt tilfelle. Renterisikoen styres etter vedtatte rammer og begrensninger i markedspolicyen. I henhold til netto renteeksponering i balansen har vi beregnet renterisikoen pr 31.12.2021 til kr 0,6 mill.

7. STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

7.1 Formål og prinsipper for ICAAP

ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) er bankens egen prosess for å vurdere bankens kapitalbehov. Denne kapitalbehovsvurderingen skal være fremoverskuende, og dette innebærer at kapitalbehovet skal vurderes i forhold til bankens nåværende og framtidige risikoprofil. Det er derfor et overordnet prinsipp at banken i tillegg til å beregne behovet ut fra gjeldende eksponering (eventuelt rammer) også må vurdere kapitalbehovet i lys av planlagt vekst, eventuelle besluttede strategiske endringer m.v.

Fremtidige tap kan deles inn i forventede tap og uventede tap. Forventede tap kan betraktes som en driftskostnad og forutsettes dekket over den løpende driften. Den løpende driften kan også betraktes som et førstelinjeforsvar mot uventede tap. I kapitalbehovsvurderingen legges det imidlertid til grunn at uventede tap ikke dekkes over driften, men skal dekkes av kapital. Kapitalbehovsvurderingen innebærer følgelig at banken beregner hvor mye kapital som trengs for å dekke opp for fremtidige uventede tap.

Disse beregningene gjøres på ulike måter for ulike risikoer, og er basert på ulike forutsetninger. Det er en forutsetning om at det ikke beregnes kapital som dekker alle tenkelige tapsutfall. Det er imidlertid benyttet konservative forutsetninger i beregningene.

Ved beregning av samlet kapitalbehov (for alle risikoene) kan det argumenteres for at de ulike risikoene ikke vil materialisere seg samtidig, og at det derfor eksisterer diversifikasjonseffekter som innebærer at det samlede kapitalbehovet er lavere enn summen av kapitalbehovet for de enkelte risikoene. Banken har imidlertid valgt å legge en konservativ tilnærming til grunn, og ser derfor bort fra slike effekter.

Med risikotoleranse forstås størrelsen på den risikoen banken er villig til å ta i sin virksomhet for å nå sine mål. Risiko-toleransen kommer til uttrykk i rammeverket for virksomheten, herunder i begrensninger i vedtekter, policyer, fullmakter, retningslinjer og rutiner. For noen av risikoene er det vanlig å fastsette kvantitative begrensninger på risiko, for eksempel kvantitative rammer for markedsrisiko, rammer for store engasjement, rammer for eksponering mot enkeltbransjer osv. For andre risikotyper er det mer naturlig å benytte kvalitative begrensninger. Slike begrensninger angir hvor langt man er villig

til å strekke seg på enkeltrisikoen, og representerer derfor en beskrivelse av risikotoleransen for disse enkeltrisikoen. Bankens risikotoleranse er forsøkt reflektert i kapitalbehovet som beregnes for hver enkelt risiko.

Banken har videre, basert på en overordnet risikotoleranse, etablert et kapitalmål utover beregnet kapitalbehov. I fastsettingen av bankens kapitalmål for kapitaldekning inngår også fastsatt pilar2-krav fra Finanstilsynet, i tillegg til en egen styringsbuffer.

Bankens kapitalmål for kapitaldekning og overordnede retningslinjer for kapitalbehovsvurderingen er vedtatt av bankens styre. Administrasjonen gjennomfører de relevante vurderinger og beregninger og fremlegger dette for styret. En slik gjennomgang gjøres minst én gang per år. Styret har vært tilstrekkelig involvert i prosessen. Kvaliteten på risikostyrings- og ICAAP-prosessen har vært god. Risk-compliance manager har også deltatt i prosessen sammen med administrasjonen og styret.

Bankens interne kapitalbehovsvurdering innebærer en analyse og beregning av kapitalbehov for følgende risikoer:

- Kredittrisiko
- Likviditets- og finansieringsrisiko
- Markedsrisiko
- Eiendomsrisiko
- Operasjonell risiko
- Andre mulige pilar 2-risikoer

Beregning av kapitalbehov for enkeltrisikoen gjøres ved hjelp av ulike metoder. Banken stresstester effekten på kapitaldekningen av et alvorlig økonomisk tilbakeslag/nedgangskonjunktur. I tillegg gjennomfører banken en reversert stresstest. I en reversert stresstest bestemmer banken først hvilken kapitaldekning som er så lav at banken risikerer å bli satt under administrasjon og/eller overtatt. Deretter simulerer banken med forskjellige kombinasjoner av parameterverdier som i sum gir det resultat man har bestemt. Hensikten med en slik reversert stresstest er å gi banken ytterligere kunnskap om hvor mye som skal til før bankens kapitaldekning faller under et kritisk nivå. Banken gjennomfører også egne stresstester av markedsrisiko og likviditetsrisiko.

I desember 2017 mottok banken tilbakemelding fra Finanstilsynet (SREP) som i stor grad er sammenfallende med bankens egne konklusjoner. Etter at fristen for å kommentere tilsynets vurderinger gikk ut i februar 2018, fastsatte Finanstilsynet pilar 2-kravet til 1,6% for banken, gjeldende fra 31.mars 2018.

7.2 Styring og kontroll av enkeltrisikoen

I det følgende gis en gjennomgang av bankens håndtering av de enkelte risikoene.

Hemne Sparebank er en forholdsvis liten kredittinstitusjon. Det er derfor et overordnet mål for styret at bankens kredittpolicy innebærer forsvarlig risiko. Banken har utarbeidet eget regelverk som bidrar til begrensninger og styring av den finansielle risiko. Finansiell risiko deles inn i kredittrisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko. Markedsrisiko består igjen av renterisiko, valutarisiko og kursrisiko. Nedenfor følger en beskrivelse av de ulike typer risikoer, og hvordan banken har håndtert disse.

Risikostyringsfunksjonen er organisert som en støttefunksjon for forretningsområdene og styret som skal sikre at alle vesentlige risikoer i institusjonen er identifisert, målt, vurdert og rapportert. Banken har etablert en compliancefunksjon som en uavhengig funksjon som skal understøtte arbeidet i linjen og bidra til å redusere bankens compliancerisiko. Funksjonen har en forebyggende, rådgivende og kontrollerende rolle.

Risikostyringsfunksjonen og compliancefunksjonen rapporterer til adm. banksjef, og kan rapportere direkte til styret i tilfeller der styret ikke får nødvendig informasjon om vesentlige risikoer via den alminnelige rapporteringen. Funksjonen skal løpende vurdere, basert på faglig skjønn, om slik direkte rapportering til styret er nødvendig. Risikostyringsfunksjonen og compliancefunksjonen har møterett i styremøter. Funksjonen skal ikke ta del i beslutninger, men skal gi råd når dette er relevant. RCM er som AHV-ansvarlig en del av ledergruppen.

Risikostyrings – og compliancefunksjonen utarbeider kvartalsvis rapporter til adm. banksjef som omfatter alle forretningsområder. Rapportene skal inneholde status, utvikling og vurderinger på områdene risikostyring og compliance, og skal behandles av styret. Compliancefunksjonen skal i tillegg avgi årlig rapport som oppsummerer viktige complianceforhold i året som har gått, med hovedprioriteringer for året som kommer. I rapporten skal også compliancefunksjonen vurdere kompetansebehov og ressursbehov knyttet til funksjonens planlagte aktiviteter.

Kredittrisiko/konsentrasjonsrisiko/kredittvekst

Bankens policy for kredittrisiko beskriver krav, rammer, organisering mv. på området kredittrisiko. Risikoen styres i tillegg gjennom rutiner og retningslinjer. Banken har etablert en fullmaktstruktur ved innvilgelse av lån og kreditter, og har i tillegg kredittutvalg sammensatt av flere fagfelt innen kreditt. Banken skal ha en moderat kredittrisikoprofil.

Det er kundens tilbakebetalingsevne, betalingsvilje og engasjementets lønnsomhet som skal være avgjørende for bankens kredittbeslutning. Dersom kundens tilbakebetalingsevne skulle svikte, skal sikkerhetene dekke inn bankens krav. Det skal som hovedregel ikke gis lån eller kreditter dersom kundens betalingsevne eller vilje ikke er til stede, selv om sikkerheten er tilfredsstillende. Lån og kreditter skal som hovedregel bare gis til personer og selskaper som har dokumentert en god betalingshistorikk, ikke har betalingsanmerkninger og som har vist/viser vilje til å tilbakebetale sin gjeld i henhold til inngåtte avtaler. Banken beregner kundens evne til å betjene gjelden (likviditetsoverskudd) med utgangspunkt i inntekter, utgifter, samt renter og avdrag. Kundens evne til å tåle likviditetssvingninger på kort og lang sikt skal også tillegges vekt.

Alle lån og kreditter etableres som hovedregel med første prioritet i betryggende sikkerhet. Banken har retningslinjer som definerer hvilke verdier av de ulike sikkerhetstyper banken legger til grunn for å vurdere sikkerhetsdekningen av et engasjement. Banken har etablert rammer basert på vedtatt risikotoleranse og overordnet strategi for kredittområdet. Endringer i kredittstrategi og vesentlige brudd på rammer kan gi grunnlag for å endre vurdert kapitalbehov i pilar 2.

Alle rammer og krav til utlånsporteføljen revideres årlig, og styret følger utviklingen tett gjennom blant annet de kvartalsvise risikoreportene. Bankens organisering, bemanning og kompetanse for oppfølging av kredittengasjementer er vurdert som god. Banken har egen kredittsjef som har ansvar for å følge opp kredittkvaliteten og faglig opplæring av bankens rådgivere.

Banken har i løpet av de siste årene hatt god vekst. Dette har vært ønsket av både styret, generalforsamlingen og administrasjonen. Dette har vært basert på en langtidsplanlegging og gode prognoser. Dette skyldes flere forhold, som andre bankers nedleggelse av filialer, sterkere fokus på lokalbankkonseptet i vårt nærrområde og økt aktivitet innen både person og næringsmarkedet. Siste Icaap-gjennomgang viser at snitt PD (beregnet gjennomsnittlig risiko for mislighold de kommende 12 måneder) i porteføljen har likevel holdt seg stabil sammenlignet med andre banker. Dette er tegn på at banken har god styring og kontroll, og ikke har påtatt seg ytterligere vesentlig kredittrisiko, selv under perioder med sterkere vekst enn gjennomsnittet.

Vårt regelverk, både i kredittåndboken og i reglene for virksomheten på verdipapirmarkedet, gir klare begrensninger i volum og krav til sikkerhet. En stor del av bankens utlån er sikret ved pant i fast eiendom, ved årsskiftet er en veldig liten andel av våre utlån gitt uten noen form for sikkerhet. Dette dreier seg om lønnskontoån og kreditter gitt på såkalte standardiserte vilkår samt mindre forbrukslån. Bankens obligasjonsportefølje er anskaffet for å sikre en nødvendig likviditetsbuffer, og består av obligasjoner utstedt av andre kredittinstitusjoner/banker. Det knytter seg liten kredittrisiko til denne porteføljen. De enkelte papirene i porteføljen vurdert til virkelig verdi etter innføring av nytt regnskapsprinsipp etter IFRS fra 2020.

Både person- og bedriftskundene risikoklassifiseres. Risikoklassifiseringssystemet gjør banken i bedre stand til å beregne og styre risiko innenfor utlånsområdet. Person- og næringskundene blir delt inn i følgende tre risikoklasser: Lav risiko (rkl 1–3), middels risiko (rkl 4–7) og høy risiko (rkl 8–12). Styret får hvert kvartal en rapport om overholdelse av rammer satt i kredittpolicy. Det gjelder bla. fordeling person- og næringsliv, andel i næringsgrupper, engasjementer større enn 10 % av bankens ansvarlige kapital samt utvikling i risikoklasser.

Konsentrasjonsrisiko defineres som risiko for tap som følge av konsentrasjon om:

- Enkeltkunder
- Enkelte bransjer
- Geografiske/regionale områder

Banken har forholdsvis små aktører i mange næringer som kunder. Bankens kunder er ikke avhengig av utviklingen i en bedrift eller næring. Det er satt rammer for hvor mye banken skal være engasjert i ulike næringer. Styret vurderer eksponeringen i de ulike næringer hvert kvartal.

I henhold til Forskrift om kredittinstitusjoners og verdipapirforetaks store engasjementer har banken 3 store kunde-engasjement under utlånsvirksomheten ved året slutt. Store engasjement rapporteres til styret hvert kvartal.

Høy utlånsvekst kan medføre økt risiko for tap på grunn av at banken påtar seg kredittrisiko som ikke fullt ut fanges opp i kapitaldekningsrapporteringen. Dersom veksten i tillegg i hovedsak har kommet utenfor bankens definerte geografiske markedsområde kan dette gi ytterligere forhøyet risiko for tap, spesielt for BM-engasjementer. Banken har benyttet Finanstilsynets metode beskrevet i Rundskriv 12/2016 for å beregne pilar 2 påslaget for utlånsvekst.

Kapitalbehovet blir beregnet for utlånsvekst utover 8 prosent for hhv. PM og BM. Utlånsveksten for PM og BM har de to siste årene vært hhv. 7,5 % og 9,3 %. Banken har hovedsakelig hatt sin vekst i bankens definerte geografiske markedsområde. Banken har i siste halvår av 2021 hatt en vekst over budsjett for utlån til BM.

Likviditets- og finansieringsrisiko

Likviditetsrisiko defineres som risikoen for at banken ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Bankens policy for likviditetsrisiko fastsetter krav og rammer for styring av bankens likviditetsrisiko. Bankens likviditetsrisiko skal være lav. Dette innebærer at banken skal være forsvarlig og langsiktig finansiert, i hovedsak med innskudd, og banken skal ha en likviditetsbuffer som sikrer tilgang på finansiering i krisesituasjoner. Likviditetsbuffer er en betegnelse på de ulike likviditetsreserver som banken har. Det er fastsatt mål og rammer for å sikre at banken har en tilfredsstillende likviditetsbuffer. Banken rapporterer godt innenfor rammene.

Nivået på bankens ansvarlige kapital vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid. Banken har tilfredsstillende fordeling på forfallstidspunktene på innlån. Innskuddsandelen utgjorde ved utgangen av året 88,3 % og styret har i policy satt en ramme for innskuddsdekning på minst 80%. Porteføljen av obligasjoner var ved årsskiftet på kr 199 mill. Hele beholdningen er deponert i Norges Bank, og kan benyttes/benyttes som sikkerhet for lån. Banken har også en trekkrettighet i oppgjørsbank på 125 mill. De daglige likviditetssvingningene følges opp gjennom overvåking av bankens posisjon i NICS og ved bruk av kortsiktig trekkrettighet i DNB. Trekkrettigheten skal være tilstrekkelig for å håndtere kortsiktige svingninger i likviditet.

Bankens gjenopprettingsplan og beredskapsplan for likviditet inneholder en opplisting av hendelser som er indikasjoner på økt risiko for en bankspesifikk krise og en generell krise. Planen beskriver videre varslingsrutiner og krav til rapportering. Planen inneholder også konkrete tiltak som skal iverksettes i en krisesituasjon for banken. Mulig likviditetsinngang knyttet til tiltakene er beskrevet med kilde, beløp og tid før effekt. De viktigste kilder til likviditet er lån i Norges Bank mot deponering av verdipapirer, overføring av boliglån til Eika Boligkreditt, innskudd fra Eika Banker, og økte kundeinnskudd på grunn av økt innskuddsrente/andre typer innskuddsprodukter.

Det er vedtatt en likviditetspolicy med tilhørende rapportering som skal sikre god og langsiktig likviditetsstyring. Bankens styre vurderer likviditetsrisikoen i Hemne Sparebank som tilfredsstillende.

Markedsrisiko

Markedsrisiko defineres som risiko for tap i markedsverdier knyttet til porteføljer som følge av svingninger i aksjekurser, valutakurser, renter og råvarepriser. Bankens policy for markedsrisiko fastsetter rammer for tillatte instrumenter, samt rammer for renterisiko og valutarisiko. Rammene er basert på vedtatt risikotoleranse og overordnet strategi for området.

Aksjekursrisikoen omhandler risiko i forhold til aksjer, egenkapitalbevis, obligasjons- og pengemarkedsfond. Disse deles inn i handelsportefølje, verdipapirer til virkelig verdi over resultat og verdipapirer til virkelig verdi over utvidet resultat. Bankens verdipapirportefølje skal først og fremst sikre at banken har en tilfredsstillende likviditetsbeholdning av lett omsettelige verdipapirer (LCR-kvalitet). Beholdningen skal også sikre at banken har tilgang på likviditet i en normalsituasjon og i en kritesituasjon.

Hemne Sparebank har ingen portefølje definert som handelsportefølje.

Verdipapirer til virkelig verdi over resultat er balanseført til kr 1,9 mill.

Verdipapirer til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader består hovedsakelig av aksjer i strategiske selskaper som Eika Gruppen og Eika Boligkreditt.

Bankens virksomhet innen verdipapirmarkedet var på et lavt nivå i 2021. Virksomheten styres av egne regler fastsatt av styret, og det er gitt klare fullmakter og volumbegrensninger på området. Bankens kursrisiko anses som lav ut fra volum.

Banken handler ikke med valuta og har ingen valutabeholdning i kontanter. Det er noe valutarisiko i forbindelse med kostnader til dansk datasentral (SDC). Valutarisikoen anses å være lite vesentlig.

Eiendomsrisiko

Denne risikotypen defineres som risiko for uventet verdifall på bankens eiendommer eller i porteføljer av eiendomsinvesteringer. Eiendomspriserisiko knyttet til utlån dekkes under kredittrisiko og konsentrasjonsrisiko. Banken eier sitt eget bankbygg. I tillegg ble naboeiendommen kjøpt i 2018. Eiendommen har vært under renovering i 2019 og 2020 og ble tatt i bruk i begynnelsen av 2021. Banken benytter deler av eiendommen selv, mens deler er utleid til et regnskapskontor, som er bankens datterselskap (75%). Bokført verdi ved utgangen av 2021 på bankens faste eiendommer er 23,9 mill. Et uventet verdifall på eiendommene anses ikke å være av vesentlig betydning.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risiko for tap mv. som følge av utilstrekkelige/sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Risikoens vesentlighet vises gjennom risiko for økonomiske tap og/ eller risiko for manglende måloppnåelse. Operasjonell risiko skal være lav.

Bankens risikotoleranse vises i praksis gjennom løpende håndtering av den operasjonell risiko. Håndteringen er avhengig av risikoens vesentlighet, som vises gjennom risikoen for økonomisk tap og/eller risiko for manglende måloppnåelse, herunder tapte forretninger/inntekter og risiko for tap av omdømme. Banken har styregodkjente retningslinjer for ansattes identifisering og rapportering av operasjonelle hendelser. I policy for operasjonell risiko har banken satt rammer for hvor stort økonomisk tap banken aksepterer fra hendelser. Banken rapporterer hendelser samlet til styret hvert kvartal. Bankens årlige internkontrollgjennomgang kan også avdekke mulig operasjonell risiko for banken.

Banken har etablert et rammeverk av styringsdokumenter for området. Det er etablert et elektronisk overvåkningssystem – AHV-klienten, som identifiserer transaksjoner som kan ha tilknytning til utbytte fra straffbare handlinger eller handlinger relatert til terror og sanksjoner. Systemet gjennomfører daglig kontroll av kunder, reelle rettighetshavere og disponenter mot internasjonale terror – og sanksjonslister. AVH-klienten har vært stabil og har fungert godt i 2021. I likhet med andre banker, har vi hatt sterk fokus på antihvitvask-arbeidet de siste årene, med bakgrunn i «Kjenn din kunde»-prinsippet.

Banken har fra 2020 benyttet tjenester fra Eika Økonomiservice og Eika Depotservice. Dette har fungert godt, og er medvirkende til å redusere nøkkelpersonrisiko i banken.

Svikt i IT-løsninger er sannsynligvis den største operasjonelle risiko for en bank av vår størrelse. Banken ønsker å begrense den operasjonelle risikoen gjennom gode styringsystemer og gode kontrollrutiner.

Bankene i Eika Alliansen har besluttet å bytte kjernebankleverandør fra SDC til TietoEvery. Bakgrunnen for beslutningen er den økende strategiske risikoen som er identifisert ved å fortsatt benytte SDC som leverandør. Avtalen forventes å styrke bankens langsiktige konkurransekraft gjennom blant annet kostnadseffektivisering og styrket utviklingskraft. Konverteringen er planlagt gjennomført i 2022–2023.

Bankens overordnede og operasjonelle styring av operasjonell risiko er tilfredsstillende.

Andre mulige pilar 2 risikoer

Omdømme:

Omdømmerisikoen er en type operasjonell risiko som på kort sikt er sterkt knyttet til likviditetsrisikoen. Styret finner at risikoen for økt pris eller svekket tilgang på finansiering og/eller lavere inntekter knyttet til eventuelle omdømmeutfordringer, vil kunne dekkes gjennom ordinære endringer i driften. Omdømmerisiko genererer derfor ikke et økt kapitalbehov for banken i første omgang. Vedvarende omdømmesvekkelse kan imidlertid ha betydning for markedets forventning/krav til ansvarlig kapital i banken og følgelig vurderingen av bankens kapitalmål.

Forretningsmessig:

Dette er risikoen for uventede inntektssvingninger fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- og/eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger, endret kundeadferd og endret konkurransesituasjon. Denne typen endringer i rammebetingelser forutsettes det at banken kan dekke inn gjennom ordinære endringer i driften.

Forsikring:

Banken har en indirekte forsikringsrisiko som er knyttet til virksomheten i Eika Forsikring, som er en del av Eika Gruppen. Forsikringsrisikoen er risikoen for uventede tap på forsikringskontrakter. Risikoen omfatter risiko for tap som følge av at forsikringspremier og reserveringer blir utilstrekkelig for den risiko som tegnes, og derved ikke dekker skadeutbetalinger og kostnader til drift og administrasjon av forsikringsordningene. Eika Forsikring avlaster en betydelig del av den økonomiske risikoen gjennom reassuranseprogrammer. Reassuranse bidrar til resultatutjevning og er risiko- og kapitalavlastende.

Strategisk:

Risiko for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til prognoser knyttet til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp. Banken har hovedkontor på Kyrksæterøra i Heim kommune, med avdelingskontor på Hitra og Frøya. Banken har en lokal sparebankprofil, og skal være en viktig aktør i utviklingen av lokalsamfunnene gjennom tiltak og finansiering av gode prosjekter. Hemne Sparebank er tilsluttet Eika Alliansen. Bankene i alliansen har besluttet å inngå ny avtale om dataleveranser med TietoEvery. Avtalen forventes å gi økt utviklingskraft og bedre brukertilpasninger.

System:

Myndighetene har fastsatt krav til bevaringsbuffer i tillegg til både systemrisikobuffer og motsyklisk buffer som gjelder alle norske banker. I kapitalbehovsvurderingen for systemrisiko kan disse i praksis regnes som et minstekrav og betraktes som et minstenivå i likhet med pilar 1. I tillegg har myndighetene fastsatt en kapitalbuffer for systemviktige finansforetak. Hemne Sparebank er ikke vurdert å utgjøre en risiko for det finansielle systemet i Norge.

8. STANDARDISERTE SKJEMAER FOR OFFENTLIGGJØRING AV OPPLYSNINGER OM ANSVARLIG KAPITAL

Skjema for offentliggjøring av de viktigste avtalevilkårene for kapitalinstrumenter				
1	Utsteder	Hemne Sparebank	Hemne Sparebank	Hemne Sparebank
2	Entydig identifikasjonskode (f. eks. CUSIP, ISIN eller Bloombergs identifikasjonskode for rettede emisjoner)	NO0010821770	NO0011125585	NO0010788268
3	Gjeldende lovgivning for instrumentet,	Norsk rett	Norsk rett	Norsk lovgivning
Behandling etter kapitalregelverket				
4	Regler som gjelder i overgangsperioden	Annen godkjent kjernekapital	Tilleggskapital	Ren kjernekapital
5	Regler som gjelder etter overgangsperioden	Annen godkjent kjernekapital	Tilleggskapital	Ren kjernekapital
6	Medregning på selskaps- eller (del)konsolidert nivå, selskaps- og (del)konsolidert nivå	Selskapsnivå	Selskapsnivå	Selskapsnivå
7	Instrumenttype (typer skal spesifiseres for hver jurisdiksjon)	Fondsobligasjonskapital	Ansvarlig obligasjonslån	Egenkapitalbevis
8	Beløp som inngår i ansvarlig kapital (i millioner NOK fra seneste rapporteringsdato)	30 millioner	50 millioner	82 millioner
9	Instrumentets nominelle verdi	30 millioner	50 millioner	82 millioner
9a	Emisjonskurs	100,00	100,00	105,00
9b	Innløsningskurs	100	100	Ikke aktuelt
10	Regnskapsmessig klassifisering	Gjeld - amortisert kost	Gjeld - amortisert kost	Egenkapital
11	Opprinnelig utstedelsesdato	27.04.2018	14.10.2021	28.04.2017
12	Evigvarende eller tidsbegrenset	Evigvarende	Tidsbegrenset	Evigvarende
13	Opprinnelig forfallsdato	Ingen forfallsdato	14.10.2031	IA
14	Innløsningsrett for utsteder forutsatt samtykke fra Finanstilsynet	Ja	Ja	Nei
15	Dato for innløsningsrett, eventuell betinget innløsningsrett og innløsningsbeløp	27.04.2023	14.10.2026	IA
16	Datoer for eventuell etterfølgende innløsningsrett	Hvert kvartal- v/renteбет. dato	Hvert kvartal- v/renteбет. dato	IA
Renter/utbytte				
17	Fast eller flytende rente/utbytte	Flytende	Flytende	Flytende
18	Rentesats og eventuell tilknyttet referanserate	3M Nibor + 4,00%	3M Nibor + 1,618%	IA
19	Vilkår om at det ikke kan betales utbytte hvis det ikke er betalt rente på instrumentet («dividend stopper»)	Nei	Nei	IA
20a	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til tidspunkt)	Full fleksibilitet	Pliktig	Full fleksibilitet
20b	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til beløp)	Full fleksibilitet	Pliktig	Full fleksibilitet
21	Vilkår om renteøkning eller annet incitament til innfrielse	Nei	Nei	
22	Ikke-kumulativ eller kumulativ	Nei	Nei	
Konvertering/nedskrivning				
23	Konvertibel eller ikke konvertibel	Ja	Nei	IA
24	Hvis konvertibel, nivå(er) som utløser konvertering	Alvorlige former for soliditetssvikt		
25	Hvis konvertibel, hel eller delvis	Hel eller delvis		
26	Hvis konvertibel, konverteringskurs	N/A	N/A	
27	Hvis konvertibel, pliktig eller valgfri	N/A	N/A	
28	Hvis konvertibel, oppgi instrumenttypen det konverteres til	Annen godkjent kjernekapital	N/A	
29	Hvis konvertibel, oppgi utsteder av instrumentene det konverteres til	Hemne Sparebank	N/A	
30	Vilkår om nedskrivning	Ja	Ja	
31	Hvis nedskrivning, nivå som utløser nedskrivning	Finanstilsynet	Beregningsforskriften	
32	Hvis nedskrivning, hel eller delvis	Hel eller delvis	Relevante regler	
33	Hvis nedskrivning, med endelig virkning eller midlertidig	Midlertidig	Relevante regler	
34	Hvis midlertidig nedskrivning, beskrivelse av oppskrivningsmekanismen	N/A	N/A	
35	Prioritetsrekkefølge ved avvikling (oppgi instrumenttypen som har nærmeste bedre prioritet)	All annen gjeld	All annen senior gjeld	Fondsobligasjons gjeld
36	Vilkår som gjør at instrumentet ikke kan medregnes etter overgangsperioden	Nei	Nei	Nei
37	Hvis ja, spesifiser hvilke vilkår som ikke oppfyller nye krav	N/A	N/A	

	Ren kjernekapital: Instrumenter og opptjent kapital	(A) Beløp på datoen for offentliggjøring	(B) Referanser til artikler i forordningen (CRR)	(C) Beløp omfattet av overgangs-regler
1	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	82.208	26 (1), 27, 28 og 29	
	herav: instrumenttype 1			
	herav: instrumenttype 2			
	herav: instrumenttype 3			
2	Opptjent egenkapital i form av tidligere års tilbakeholdte resultater	297.202	26 (1) (c)	
3	Akkumulerte andre inntekter og kostnader og andre fond o.l.	19.680	26 (1) (d) og (e)	
3a	Avsetning for generell bankrisiko		26 (1) (f)	
4	Rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser			
	Støtligge innskudd av ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser			
5	Minoritetsinteresser			84
5a	Revidert delårsoverskudd fratrukket påregnelig skatt mv. og utbytte	30.753	26 (2)	
6	Ren kjernekapital før regulatoriske justeringer	429.843	Sum rad 1 t.o.m. 5a	

Ren kjernekapital: Regulatoriske justeringer				
7	Verdjusteringer som følge av kravene om		34 og 105	
8	Immaterielle eiendeler redusert med utsatt skatt (negativt beløp)		36 (1) (b) og 37	
9	Tomt felt i EØS			
10	Utsatt skattefordel som ikke skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)		36 (1) (c) og 38	
11	Verdiendringer på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring		33 (1) (a)	
12	Positive verdier av justert forventet tap etter kapitalkravforskriften § 15-7 (tas inn som negativt beløp)		36 (1) (d), 40 og 159	
13	Økning i egenkapitalen knyttet til fremtidig inntekt grunnet verdipapiriserte eiendeler (negativt beløp)		32 (1)	
14	Gvinster eller tap på gjeld målt til virkelig verdi som skyldes endringer i egen kredittverdighet		33 (1) (b) og (c)	
15	Overfinansiering av pensjonsforpliktelser (negativt beløp)		36 (1) (e) og 41	
16	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egne rene kjernekapitalinstrumenter (negativt beløp)		36 (1) (f) og 42	
17	Beholdning av ren kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		36 (1) (g) og 44	
18	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	-41.253	36 (1) (h), 43, 45, 46, 49 (2), 79, 469 (1) (a), 472 (10) og 478 (1)	
19	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har vesentlige investeringer som samlet overstiger grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		36 (1) (i), 43, 45, 47, 48 (1) (b), 49 (1) til (3) og 79	
20	Tomt felt i EØS			
20a	Poster som alternativt kan få 1250 % risikovekt (negativt beløp).		36 (1) (k)	
20b	herav: kvalifiserte eiendeler i selskap utenfor finansiell sektor (negativt beløp)		36 (1) (k) (i) og 89 til 91	
20c	herav: verdipapiriseringsposisjoner (negativt beløp)		36 (1) (k) (ii), 243 (1) (b), 244 (1) (b) og 258	
20d	herav: motpartsrisiko for transaksjoner som ikke er avsluttet (negativt beløp)		36 (1) (k) (iii) og 379 (3)	

21	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller og som overstiger unntaksgrensen på 10 %, redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)		36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)	
22	Beløp som overstiger unntaksgrensen på 17,65 % (negativt beløp)		48 (1)	
23	herav: direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering (negativt beløp)		36 (1) (i) og 48 (1) (b)	
24	Tomt felt i EØS			
25	herav: utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller (negativt beløp)		36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)	
25a	Akkumulert underskudd i inneværende regnskapsår (negativt beløp)		36 (1) (a)	
25b	Påregnelig skatt relatert til rene kjernekapitalposter (negativt beløp)		36 (1) (l)	
26	Justeringer i ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser		Sum 26a og 26b	
26a	Overgangsbestemmelser for regulatoriske filtre relaterte til urealiserte gevinster og tap			
	herav: filter for urealisert tap 1			
	herav: filter for urealisert tap 2			
	herav: filter for urealisert gevinst 1 (negativt beløp)		468	
	herav: filter for urealisert gevinst 2 (negativt beløp)		468	
26b	Beløp som skal trekkes fra eller legges til ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag			
	herav: ...			
27	Overskytende fradrag i annen godkjent kjernekapital (negativt beløp)	-285	36 (1) (j)	
28	Sum regulatoriske justeringer i ren kjernekapital	-41.538	Sum rad 7 tom. 20a,21,22,25a, 25b,26 og 27	
29	Ren kjernekapital	388.305	Rad 6 pluss rad 28 hvis beløpet i rad 28 er negativt, ellers minus	
Annen godkjent kjernekapital: Instrumenter				
30	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	30.000	51 og 52	
31	herav: klassifisert som egenkapital etter gjeldende regnskapsstandard			
32	herav: klassifisert som gjeld etter gjeldende regnskapsstandard	30.000		
33	Fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		486 (3) og (5)	
	Statlige innskudd av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser			
34	Fondsobligasjonskapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i annen godkjent kjernekapital		85 og 86	
35	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser			
36	Annen godkjent kjernekapital før regulatoriske justeringer	30.000	Sum rad 30, 33 og 34	

Annen godkjent kjernekapital: Regulatoriske justeringer			
37	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen fondsobligasjonskapital (negativt beløp)		52 (1) (b), 56 (a) og 57
38	Beholdning av annen godkjent kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		56 (b) og 58
39	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		56 (c), 59, 60 og 79
40	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		56 (d), 59 og 79
41	Justeringer i annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser		Sum rad 41 a, 41b og 41c
41a	Frdrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		469 (1) (b) og 472 (10) (a)
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje		
41b	Frdrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for tilleggskapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje		
41c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag		
	herav: filter for urealisert tap		
	herav: filter for urealisert gevinst (negativt beløp)		
	herav: ...		
42	Overskytende fradrag i tilleggskapital (negativt beløp)		56 (e)
43	Sum regulatoriske justeringer i annen godkjent kjernekapital		Sum rad 37 t.o.m. 41 og rad 42
44	Annen godkjent kjernekapital	30.000	Rad 36 pluss rad 43. Gir fradrag fordi beløpet i rad 43 er negativt
45	Kjernekapital	418.305	Sum rad 29 og rad 44
Tilleggskapital: instrumenter og avsetninger			
46	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	50.000	62 og 63
47	Tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser		486 (4) og (5)
	Statlige innskudd av tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser		
48	Ansvarlig lånekapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i tilleggskapitalen		87 og 88
49	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		
50	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap		62 (c) og (d)
51	Tilleggskapital før regulatoriske justeringer	50.000	Sum rad 46 t.o.m. 48 og rad 50

	Tilleggs kapital: Regulatoriske justeringer		
52	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen ansvarlig lånekapital (negativt beløp)		63 (b) (i), 66 (a) og 67
53	Beholdning av tilleggs kapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		66 (b) og 68
54	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		66 (c), 69, 70 og 79
54a	herav: nye beholdninger som ikke omfattes av overgangsbestemmelser		
54b	herav: beholdninger fra før 1. januar 2013 omfattet av overgangsbestemmelser		
55	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		66 (d), 69 og 79
56	Justeringer i tilleggs kapital som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		Sum rad 56a, 56b og 56c
56a	Fradrag som skal gjøres i tilleggs kapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		469 (1) (b) og 472 (10) (a)
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje		
56b	Fradrag som skal gjøres i tilleggs kapital, i stedet for annen godkjent kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje		
56c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til tilleggs kapitalen som følge av overgangsbestemmelser for filtre og andre fradrag		468
	herav: filter for urealisert tap		
	herav: filter for urealisert gevinst		468
	herav:...		
57	Sum regulatoriske justeringer i tilleggs kapital	-0	Sum rad 52 t.o.m. 54, rad 55 og 56
58	Tilleggs kapital	50.000	Rad 51 pluss rad 57 hvis beløpet i rad 57 er negativt, ellers minus
59	Ansvarlig kapital	468.305	Sum rad 45 og rad 58
59a	Økning i beregningsgrunnlaget som følge av overgangsbestemmelser		472 (10) (b)
	herav: beløp som ikke er trukket fra ren kjernekapital		469 (1) (b)
	herav: beløp som ikke er trukket fra annen godkjent kjernekapital		
	herav: beløp som ikke er trukket fra tilleggs kapital		
60	Beregningsgrunnlag	2.279.073	
	Kapitaldekning og buffere		
61	Ren kjernekapitaldekning	17,04 %	92 (2) (a)
62	Kjernekapitaldekning	18,35 %	92 (2) (b)
63	Kapitaldekning	20,55 %	92 (2) (c)
64	Kombinert bufferkrav som prosent av beregningsgrunnlaget	11,00 %	CRD 128, 129, 130, 131 og 133
65	herav: bevaringsbuffer	57.082	
66	herav: motsyklisk buffer	22.772	
67	herav: systemrisikobuffer	68.498	
67a	herav: buffer for andre systemviktige institusjoner (O-SII-buffer)	0	CRD 131
68	Ren kjernekapital tilgjengelig for oppfyllelse av bufferkrav	9,04%	CRD 128
69	Ikke relevant etter EØS-regler		
70	Ikke relevant etter EØS-regler		
71	Ikke relevant etter EØS-regler		

Kapitaldekning og buffere			
72	Beholdninger av ansvarlig kapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en ikke vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.	42.956	36 (1) (h), 45, 46, 472 (10), 56 (c), 59, 60, 66 (c), 69 og 70
73	Beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.	5.725	36 (1) (i), 45 og 48
74	Tomt felt i EØS		
75	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes, som er under grensen på 10 %.		36 (1) (c), 38 og 48
Grenser for medregning av avsetninger i tilleggskapitalen			
76	Generelle kredittrisikoreserver		62
77	Grense for medregning av generelle kredittrisikoreserver i tilleggskapitalen		62
78	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap		62
79	Grense for medregning i tilleggskapitalen av overskytende regnskapsmessige nedskrivninger		62
Kapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser			
80	Grense for medregning av rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		484 (3) og 486 (2) og (5)
81	Overskytende ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (3) og 486 (2) og (5)
82	Grense for medregning av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (4) og 486 (3) og (5)
83	Overskytende fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (4) og 486 (3) og (5)
84	Grense for medregning av ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (5) og 486 (4) og (5)
85	Overskytende ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (5) og 486 (4) og (5)